n/a

Lietas Nr. C04195613
Lietas arhīva Nr. C-1956-13/23

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs M.Sviķis

ar sekretāri L.Dzeni,

piedaloties prasītāja /N/A/ un attīstības aģentūras pilnvarotajām pārstāvēm /pers. C/ un /pers. D/,

2013.gada 16.oktobrī izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu /N/A/ un attīstības aģentūras prasībā pret SIA n/a par naudas summas piedziņu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

2013.gada 18.martā /N/A/ un attīstības aģentūra (turpmāk tekstā - prasītājs) Rīgas apgabaltiesā cēla prasību pret SIA n/a (turpmāk tekstā - atbildētājs) par naudas summas piedziņu, ar kuru lūgts piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam summu Ls 190`600,86 apmērā un līgumsodu Ls 42`313,20 apmērā, kopā Ls 232`914,06.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2006.gada 19.decembrī prasītājs un atbildētājs noslēdza līgumu Nr.L-126-236 (turpmāk tekstā - Līgums) par projekta Nr. 126000145 ,,Poligrāfijas ražotnes izveide atbilstoši darba drošības prasībām" (turpmāk tekstā - Projekts) īstenošanu grantu shēmas ,,Komercdarbības pilnveidošana atbilstoši standartu prasībām" ietvaros.

Saskaņā ar Līguma atbalsta summas saņemšanas vispārējo nosacījumu 6.1.punktu 2007.gada 25.septembrī atbildētājs iesniedza prasītājam gala atskaiti par Projekta realizāciju un, to izvērtējot, 2007.gada 31.oktobrī prasītājs saskaņā ar Līguma vispārējo nosacījumu 7.4.punktu izmaksāja atbildētājam Līgumā noteikto atbalsta summu Ls 190`600,86 apmērā, no kuras Ls 121`291,45 ir Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums un Ls 69`309,41 - Latvijas Republikas finansējums.

Projekta iesnieguma veidlapas, kas saskaņā ar Līguma individuālās daļas 5.punktu ir Līguma neatņemama sastāvdaļa, 4.1 .sadaļā ir definēts Projekta īstermiņa mērķis, proti, jaunas poligrāfijas ražotnes izveide, kā arī ilgtermiņa mērķis - Projekta ilgtermiņa rentabilitātes un augstas konkurētspējas uzturēšana. Papildus 4.2.sadaļā atbildētājs ir norādījis, ka saražoto produkciju un pakalpojumus paredzēts sniegt tipogrāfijām, reklāmas aģentūrām, izdevniecībām, iepakojuma ražotājiem utt. Lai nodrošinātu Projekta mērķu sasniegšanu, tika paredzēta termālās tehnoloģijas plašu eksponēšanas iekārtas un UV lakošanas iekārtas iegāde, kā arī 5 jaunu darbinieku pieņemšana darbā.

Eiropas Komisijas 1999.gada 21.jūnija regulas Nr.1260/1999, kas nosaka vispārīgus noteikumus par struktūrfondiem, (turpmāk tekstā - Regula) 30.panta ceturtā punkta b) daļā noteikts, ka dalībvalstis nodrošina to, ka darbība patur fondu piešķirto finansējumu tikai tad, ja šī darbība piecu gadu laikā pēc datuma, kad kompetentās valsts iestādes vai vadošās iestādes pieņēma lēmumu par fondu piešķirto finansējumu, nepiedzīvo būtiskas pārmaiņas, kas skar tās būtību vai īstenošanas nosacījumus vai piešķir kādai firmai [..] nepamatotās priekšrocības.

Lai nodrošinātu minētā Regulas noteikuma izpildi, Līguma vispārējo nosacījumu 4.1.12.apakšpunktā tika iestrādāts pienākums granta finansējuma saņēmējam (atbildētājam) piecus gadus pēc atbalsta summas saņemšanas izmantot mantu projektā paredzētajā vietā un plānotās darbības veikšanai. Turklāt no Regulas prasībām izriet Līguma vispārējo nosacījumu 4.1.11.apakšpunktā noteiktais atbildētāja pienākums Līguma darbības laikā nepieļaut mantas pilnīgu vai daļēju nokļūšanu trešo personu īpašumā, valdījumā vai lietošanā.

Ar mantu Līguma ietvaros saprot Projekta realizācijas gaitā iegādātās ķermeniskās un bezķermeniskās lietas un citu kustamu un nekustamu mantu, uz kuras izgatavošanu un/vai iegādi saskaņā ar Līguma noteikumiem tiek attiecinātas atbalstāmās izmaksas (Līguma vispārējo nosacījumu 1.1.punkts).

Tātad Projekta ietvaros iegādātās iekārtas poligrāfijas ražotnes izveidei ir manta Līguma izpratnē. Vienlaikus prasītājs vērš uzmanību, ka, apstiprinot Projektu, atbalsts tika piešķirts atbildētāja komercdarbības pilnveidošanai, nevis tikai iekārtu iegādei, kas Projektā paredzēts vienīgi kā noteikto mērķu sasniegšanai izvēlētais risinājums (nevis kā pašmērķis).

Atbildētājam atbilstoši Līguma vispārējo nosacījumu 4.1.12. apakšpunktam bija pienākums turpināt atbalstīto komercdarbību vismaz līdz 2011.gada 19.decembrim. Gadījumā, pa ekonomisku vai kādu citu apsvērumu dēļ saimnieciskā darbība atbilstoši Projektā paredzētajam atbildētājam vairs nebija izdevīga, tad par minēto tam bija nekavējoties jāinformē prasītājs (Līguma vispārējo

nosacījumu 4.1.10.apakšpunkts). Tomēr jebkurā gadījumā atbildētājs nebija tiesīgs piecu gadu laikā pēc Līguma noslēgšanas nodot Projekta ietvaros iegādātās iekārtas trešajām personām.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.538 15.[1] un 17.punktā un Līguma vispārējo nosacījumu 5.1.1.apakšpunktā noteikto prasītājs kā grantu shēmas apsaimniekotājs, pamatojoties uz struktūrfondu projekta risku izvērtējumu, piecu gadu laikā pēc Līguma noslēgšanas ar atbildētāju, veic pārbaudi Projekta īstenošanas vietā, kuras laikā pārliecinās, ka Projektā nav notikušas būtiskas pārmaiņas Regulas 30.panta ceturtā punkta izpratnē un cita starpā arī ka Projekts atbilst tajā definētajiem mērķiem.

2010.gada 10.novembri prasītājs veica Projekta uzraudzības pārbaudi Projekta īstenošanas vietā (/adrese/, kā arī 2010.gada 21 .decembrī tika veikta atkārtota Projekta uzraudzības pārbaude.

Pārbaužu rezultātā (t.sk., iepazīstoties ar atbildētāja uzrādīto dokumentāciju) prasītājs konstatēja šādas atbildētāja pieļautās atkāpes no normatīvo aktu un Līguma noteikumiem:

1. Atbildētāja vienīgā darbiniece ir tās amatpersona /pers. I/;

2. Saskaņā ar pārbaudēs uzrādītajiem dokumentiem 2010.gadā atbildētāja vienīgais klients bija n/a, kurai tika sniegti poligrāfijas pakalpojumi ar Projektā paredzētajām iekārtām;

3. 2010.gada 4.janvārī atbildētājs un n/a noslēdza līgumu L/040120010/1, saskaņā ar kuru n/aapņēmās nodrošināt atbildētāju ar tai nepieciešamo darbinieku skaitu atbilstošā kvalifikācijā, lai veiktu poligrāfijas procesu organizēšanas un nodrošināšanas pakalpojumus, kā arī apkalpotu atbildētāja īpašumā esošās iekārtas. Pārbaudot Lursoft datu bāzē pieejamo informāciju, tika noskaidrots, ka faktiskā pakalpojuma sniedzēja - n/a, proti, individuālais komersants /pers. J/, ir arī vienīgā atbildētāja klienta n/avaldes locekle.

Konstatētās atkāpes bija pamats secinājumam, ka atbildētājs nespēj uzturēt augstu konkurētspēju un ilgstošu rentabilitāti, kas ir Projekta mērķis, tādējādi pārkāpjot Līguma vispārējo nosacījumu 4.1.1.apakšpunktu.

Ņemot vērā, ka 2010.gadā atbildētājam ir bijis tikai viens klients, kam tika realizēta produkcija, prasītājs uzskata, ka Projekta mērķi nav sasniegti un ir ietekmēta tā būtība. Turklāt, pamatojoties uz pārbaužu rezultātā saņemto informāciju, prasītājam ir pamats uzskatīt, ka atbildētājs ir sekmējis nepamatotu priekšrocību rašanos Regulas 30.panta izpratnē. Proti, atbildētāja rīcība, noslēdzot uzņēmuma līgumu ar n/a amatpersonu kā individuālo komersantu ar nolūku izmantot iekārtas konkrētās produkcijas ražošanai, bet rezultātā gatavo produkciju realizējot pašai n/a, liecina par to, ka atbildētājs faktiski nodeva bezatlīdzības lietošanā iekārtas n/a tai nepieciešamās produkcijas ražošanai. Tātad Projektā iegādātās iekārtas tiek izmantotas neatbilstoši Projekta mērķiem un pretrunā ar Līguma vispārējo nosacījumu 4.1.11.apakšpunktā noteikto, kā arī Sabiedrība nespēj atrast produkta noieta tirgu.

Prasītājs norāda, ka atbildētājs ir pārkāpis Līguma vispārējo nosacījumu 3.(a) un (h) punktā sniegtos apliecinājumus, jo, neizveidojot piecas plānotās darba vietas, atbildētājs nav nodrošinājis, ka visa prasītāja sniegtā informācija par uzņēmumu un tās darbiniekiem, jebkādi paziņojumi saistībā ar Projekta realizāciju ir patiesa, pilnīga un aktuāla informācija visā Līguma darbības laikā. Tāpat tas liecina par Līguma vispārējo nosacījumu 4.1.10.apakšpunkta pārkāpumu.

2011.gada 20.septembrī prasītājs nosūtīja atbildētājam uz tā juridisko adresi /adrese/, Rīga vēstuli, kurā informēja par pārbaužu gaitā konstatēto neatbilstību būtību un ietekmi uz Līguma izpildi. Tā kā minētā vēstule tika saņemta atpakaļ, prasītājs nosūtīja attiecīgās vēstules eksemplārus uz Projekta īstenošanas adresi /adrese/ un atbildētāja valdes locekles /pers. I/ deklarētās dzīvesvietas adresi /adrese/. Vēstule, ko nosūtīja uz Projekta īstenošanas vietu, tika atgriezta atpakaļ ar norādi, ka beidzies glabāšanas laiks.

2011.gada 8.decembrī prasītājs saņēma atbildētāja 2011.gada 5.decembra vēstuli, kurā tā valdes locekle paskaidroja, ka kopējās finansiālās situācijas pasliktināšanās rezultātā tika nolemts noslēgt līgumu ar n/as" par nepieciešamo darbinieku piesaisti kā ārpakalpojumu, jo Projektā iegādātās iekārtas nebija iespējams noslogot tādā apmērā, lai turētu štatu vienības. Arī 2011.gada 25.jūlijā atbildētājs noslēdza līgumu ar SIA n/a par darbinieku piesaisti konkrētu pasūtījumu izpildei. Tika uzsvērts, ka n/a un SIA n/a neveic Projektā paredzēto iekārtu apkalpošanu, bet nodrošina kvalificētus darbiniekus darbam ar tām. Paskaidrojumiem tika pievienotas ar minētajiem komersantiem noslēgto līgumu kopijas, taču netika iesniegts neviens rēķins, kas apliecinātu samaksu par aprakstītajiem pakalpojumiem.

Atbildētāja valdes locekle informēja, ka ir noslēgti vairāki līgumi par pakalpojumu sniegšanu, kā arī veiktas darbu izpildes. Taču, apliecinot minēto, pievienoja paskaidrojumiem tikai ar SIA n/a 2011.gada 10.novembrī noslēgtā līguma kopiju. Papildus, apliecinot, ka atbildētājs aktīvi strādā pie rentabilitātes un konkurētspējas celšanas, t.sk. cenšas piesaistīt jaunus klientus, pielikumā tika pievienoti divi nodomu protokoli ar ārvalstu uzņēmumiem.

Izvērtējot saņemto informāciju, prasītājs ar 2012.gada 11.jūlija vēstuli informēja atbildētāju, ka iesniegtie paskaidrojumi nav pietiekami, lai uzskatītu pārbaužu rezultātā konstatētās atkāpes par novērstām. Proti, viens noslēgtais līgums par pakalpojumu sniegšanu nav pietiekams pierādījums pastāvīgai saimnieciskai darbībai, kā arī nav sniegts pamatots skaidrojums par iekārtu izmantošanu trešo personu labā.

Pie šādiem apstākļiem saskaņā ar Regulas 39.panta pirmā punkta noteikumiem prasītājam kā grantu shēmas apsaimniekotājam bija tiesības piemērot finanšu korekcijas atbildētājam izmaksātajam atbalstam. Prasītājs informēja atbildētāju, kādas finanšu korekcijas ir piemērojamas Projekta uzraudzības pārbaužu gaitā konstatētajām atkāpēm un paskaidroja, ka, lai piemērotu proporcionālu finanšu korekciju nepieciešama papildinformācija, pretējā gadījumā ir piemērojama finanšu korekcija 100% apmērā.

Minētā vēstule tika nosūtīta uz atbildētāja valdes locekles adresi, kurā tā bija saņēmusi iepriekšējo prasītāja vēstuli, un uz atbildētāja juridisko adresi. Lai gan no atbildētāja valdes locekles adreses minētā vēstule tika atgriezta atpakaļ 2012.gada 20.augustā, prasītājs uzskata, ka atbildētājs ir informēts par visiem augstāk minētajiem apstākļiem, jo no atbildētāja juridiskās adreses vēstule netika atgriezta.

Pirms lemt par jebkādu sankciju piemērošanu prasītājs deva iespēju atbildētājam iesniegt papildu informāciju, taču līdz šī prasības pieteikuma sagatavošanas brīdim tā nav saņemta.

Izvērtējot Lursoft datu bāzē pieejamo informāciju par atbildētāja gada pārskatiem, prasītājs konstatēja, ka 2011.gadā ir novērojams atbildētāja neto apgrozījuma kritums. Salīdzinājumā ar 2010.gadu, proti, no Ls 33`217 2010.gadā uz Ls 12`686 2011.gadā. Turklāt atbildētāja zaudējumi 2011.gadā sastāda Ls 14`902. Ņemot vērā atbildētāja saimnieciskās darbības tendences, secināms, ka uzraudzības perioda laikā nav uzturēti Projekta iesniegumā izvirzītie mērķi (ilgstoša rentabilitāte un konkurētspēja), kā rezultātā ir pārkāpts Līguma vispārējo nosacījumu 4.1.2.apakšpunkts.

Līdz ar to prasītājam ir pamats secināt, ka atbildētāja rīcības rezultātā ir ietekmēta Projekta būtība, jo atbildētājs nespēj pierādīt, ka veic regulāru saimniecisko darbību un ka Projektā iegādātās iekārtas nav nodotas trešo personu lietošanā, tādējādi ļaujot tām gūt nepamatotas priekšrocības. Tātad Projektā ir konstatējama būtisku pārmaiņu iestāšanās, kas savukārt ir tiešā cēloņsakarībā ar Līguma vispārējo nosacījumu 4.1.1., 4.1.11. un 4.1.12.apakšpunkta pārkāpumu.

Vienlaikus ir pārkāpti Līguma noteikumi, kas ir saistīti ar prasītāja informēšanu par jebkādiem apstākļiem, kas var negatīvi ietekmēt Līguma izpildi (Līguma vispārējo nosacījumu 4.1.10.apakšpunkts), kā arī nav izpildīts pienākums pēc prasītāja pieprasījuma iesniegt paskaidrojumus (Līguma vispārējo nosacījumu 4.1.18.apakšpunkts).

Ņemot vērā visu iepriekš izklāstīto, atbilstoši Vadlīnijās noteiktajam atbildētājam izmaksātajai atbalsta finansējuma summai ir piemērojama finanšu korekcijas 100% apmērā, kas nozīmē, ka atbildētājam atbilstoši Līguma vispārējo nosacījumu 4.1.14.apakšpunktā noteiktajam iestājies pienākums atmaksāt prasītājam visu atbalsta summu jeb Ls 190`600,86.

Tā kā atbildētājs nav atbildējis uz prasītāja 2012.gada 11.jūlija informācijas pieprasījumu, kā arī pirms tam nav sniedzis pietiekamus paskaidrojumus par radušos situāciju, secināms, ka atbildētājs nav ieinteresēts sadarboties ar prasītāju norādīto Līguma noteikumu pārkāpumu un to izraisīto seku novēršanā.

Ņemot vērā, ka iestājies neatbilstoši veikto izdevumu atmaksas nokavējums (sk. 2012.gada 11.jūlija [3].punktu), prasītājam, pamatojoties uz Līguma vispārējo nosacījumu 4.1.14.apakšpunktu, ir tiesības prasīt no atbildētāja līgumsodu 0,1% apmērā no neatmaksātās summas par katru nokavēto maksājuma dienu, skaitot no divdesmit pirmās dienas (2012.gada 2.augusta), kad 2012.gada 11.jūlija vēstule iesniegta pastā.

Līgumsoda apmērs par katru nokavēto dienu sastāda Ls 190,60. Līdz prasības pieteikuma nosūtīšanas brīdim līgumsods par 222 nokavētajām dienām ir sasniedzis Ls 42`313,20.

Komerclikuma 393.panta pirmā daļa nosaka komersanta rūpības pienākumu - komercdarījumu attiecībās rīkoties ar krietna un kārtīga komersanta rūpību. Kreditora (prasītāja) informēšana par atbildētāja nespēju paplašināt pakalpojuma noieta tirgu, nodrošinot pilnvērtīgu saimniecisko darbību Projekta ietvaros, un prasītāja pieprasītās dokumentācijas nesniegšana, uzskatāma par negodprātīgu komersanta rīcību ar mērķi izvairīties no savu saistību izpildes.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneša 2013.gada 22.marta lēmumu lietā piemērots prasības nodrošinājums, apķīlājot atbildētājam piederošo kustamo mantu un skaidru naudu, kā arī apķīlājot tos maksājumus, kuri atbildētājam pienākas no trešajām personām, tajā skaitā naudas līdzekļus kredītiestādēs un citās finanšu institūcijās, nosakot, ka prasības nodrošinājums piemērojams, nepārsniedzot prasības summu Ls 232`914,06.

Uz tiesas sēdi nebija ieradies atbildētāja pārstāvis, lai gan par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktajā kārtībā. Tiesa, uzklausot prasītāja pārstāvju viedokli, nolēma atzīt atbildētāja neierašanos uz tiesas sēdi par neattaisnotu un izskatīt lietu bez atbildētāja pārstāvja klātbūtnes.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāves uzturēja prasību, sniedza paskaidrojumus.

M o t īv u d a ļ a

Noklausoties pušu pārstāvju paskaidrojumus tiesas sēdē, novērtējot tos kopsakarā ar lietā iegūtiem pierādījumiem, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Lietā nodibināts, ka 2006.gada 19.decembrī prasītājs un atbildētājs noslēdza līgumu Nr.L-126-236 par projekta Nr.126000145 ,,Poligrāfijas ražotnes izveide atbilstoši darba drošības prasībām" īstenošanu grantu shēmas ,,Komercdarbības pilnveidošana atbilstoši standartu prasībām" ietvaros, saskaņā ar kuru 2007.gada 31.oktobrī prasītājs izmaksāja atbildētājam atbalsta summu Ls 190`600,86 apmērā, no kuras Ls 121`291,45 ir Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums un Ls 69`309,41 - Latvijas Republikas finansējums.

Projekta īstermiņa mērķis bija jaunas poligrāfijas ražotnes izveide, ilgtermiņa mērķis - Projekta ilgtermiņa rentabilitātes un augstas konkurētspējas uzturēšana, tostarp paredzot termālās tehnoloģijas plašu eksponēšanas iekārtas un UV lakošanas iekārtas iegāde, kā arī 5 jaunu darbinieku pieņemšana darbā.

Līguma 4.1.11.punkts tostarp nosaka atbildētāja pienākumu Līguma darbības laikā neiznomāt, neieķīlāt, neapgrūtināt ar lietu tiesībām un neatsavināt Mantu.

Līguma 4.1.12.punkts tostarp paredz atbildētāja pienākumu piecus gadus pēc Atbalsta summas saņemšanas izmantot mantu Projektā paredzētajā vietā un plānotās darbības veikšanai.

Ar mantu Līguma 1.1.punkta izpratnē saprotama Projekta realizācijas gaitā iegādātās iekārtas, proti, termālās tehnoloģijas plašu eksponēšanas iekārtas un UV lakošanas iekārtas.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai pusei zaudējumus.

Kā redzams no lietas materiāliem, proti, prasītāja atbildētājam sūtītajām vēstulēm, atbildētājs ir veicis saimniecisko darbību Līgumā noteiktā mērķa sasniegšanai. Prasītājs norādījis, ka mērķis nav sasniegts, kā arī pastāv vairāki Līguma pārkāpumi.

Atbildētājs 2011.gada 5.decembra vēstulē prasītājam atzinis, ka pastāv iespējami Līguma pārkāpumi, tomēr tie ir veikti, lai veicinātu saimniecisku darbību.

Tiesa norāda, ka tiesas kompetencē nav vērtēt atbildētāja saimnieciskas darbības ietvaros veiktās rīcības pamatotību no ekonomiskiem apstākļiem, bet ir izvērtējama atbildētāja atbildība pēc saistības, kas to saista ar prasītāju, proti, 2006.gada 19.decembra līguma.

Konkrētajā situācijā Līguma 4.1.1.punkts paredz atbildētāja veikt Projekta realizāciju atbilstoši Projektā noteiktajam, sasniedzot Projekta mērķus un uzdevumus.

Ņemot vērā, ka projekta 4.6.punktā tika noteikts, ka atbildētājs apņemas nodarbināt piecus darbiniekus, bet ar atbildētāja 2011.gada 5.decembra vēstuli konstatēts, ka atbildētājs nenodarbina piecus darbiniekus, tā vietā saņemot ārštata darbinieku pakalpojumus, kuru nodrošina IK n/a, tiesa secina, ka atbildētājs ir pieļāvis Līguma pārkāpumu, nepildot Projektā noteikto attiecībā uz štata darbinieku pieņemšanu.

Prasītājs izvirzījis apgalvojumu, ka atbildētājs ir nodevis Projektam iegādātās iekārtas bezatlīdzības lietošanān/a, jo AS n/a uz prasītāja pārbaužu brīdi, proti, 2010.gada 10.novembri un 2010.gada 12.decembri bija vienīgais atbildētāja klients, un IK n/a, proti, individuālais komersants /pers. J/ ir vienīgā n/a valdes locekle.

Civillikuma 1190.pants nosaka, ka lietojums ir kādam piešķirta tiesība saņemt labumu no svešas lietas, to lietojot un dabūjot no tās augļus.

Tiesa norāda, ka atbildētājs tiesā nav sniedzis paskaidrojumu par minēto prasītāja argumentu, kā arī no lietas materiālos esošās atbildētāja 2011.gada 5.decembra vēstules nav konstatējams, ka, lai gan atbildētājs prasītājam atzinis un paskaidrojis saistību ar minētajiem komersantiem, atbildētājs tiesas ieskatā būtu viennozīmīgi argumentējis prasītāja viedokļa nepareizību, proti, ka iekārtas nav nodotas bezatlīdzības lietošanā.

Tikmēr prasītājs ir norādījis, ka atbildētāja saimniecisko darbību raksturo Lursoft datu bāzē pieejamā informācija, proti, uzņēmuma apgrozījums no Ls 33`217 2010.gadā krities uz Ls 12`686 2011.gadā. Turklāt atbildētāja zaudējumi 2011.gadā sastāda Ls 14`902.

Minētie apstākļi tiesas ieskatā norāda uz atbildētāja saimnieciskās darbības ierobežotu darbību. Tāpat uzskatāms, ka lietas materiālos esošie atbildētāja līgumi ar SIA n/a un SIA n/a, kā arī nodoma protokoli ar Ltd n/a un OU n/a nepierāda atbildētāja saimnieciskās darbības veikšanu.

Ņemot vērā iepriekš norādīto par to, ka nav izdarāms viennozīmīgs secinājums par labuma guvēju saistībā ar atbildētāja sadarbību ar n/a un IK n/a, kā arī ziņas par atbildētāja saimniecisko darbību 2010. un 2011.gadā, tiesa uzskata, ka atbildētājs ir izdarījis Līguma 4.1.12.punkta pārkāpumu, jo nav apstiprinājies fakts, ka atbildētājs piecus gadus pēc atbalsta summas saņemšanas izmanto mantu Projektā paredzētajā vietā un plānotās darbības veikšanai.

Līguma 4.1.14.punkts tostarp paredz atbildētājam pienākumu atmaksāt prasītājam visu atbalsta summu (Ls 190`600,86), kad atbildētājs nav nodrošinājis Līguma vispārējo noteikumu 4.1.12.punktā noteiktā pienākuma izpildi, desmit darba dienu laikā no attiecīga prasītāja pieprasījuma saņemšanas.

Ar 2012.gada 11.jūlija vēstuli uzskatāms, ka prasītājs ir izmantojis Līguma 4.1.14.punktā noteiktās tiesības un pieprasījis Ls 190`600,86 atmaksu. Līdz ar to uzskatāms, ka prasītājs rīkojies līgumā noteiktajā kārtībā, pieprasot naudas summas atmaksu. Saskaņā ar līguma noteikumiem atbildētājam ar 2012.gada 2.augusta iestājās pienākums atmaksāt minēto naudas summu.

Līdz ar to uzskatāms, ka prasība daļā par naudas summas Ls 190`600,86 piedziņu ir apmierināma.

Kā redzams, Līguma 4.1..14.punkts tostarp nosaka, ka atmaksāšanas kavējuma gadījumā atbildētājs apņemas maksāt līgumsodu 0,1% apmērā no neatmaksātās summas par katru kavēto dienu.

Civillikuma 1716.pants nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Savukārt Civillikuma 1720.pants nosaka, ka kreditors var prasīt līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu laikā.

Prasītājs lūdzis aprēķināt līgumsodu par 220 kavējuma dienām kopā Ls 42`313,20 apmērā.

Neskatoties uz prasītāja tiesībām aprēķināt un prasīt līgumsoda piedziņu, tiesai tāpat ir tiesības izvērtēt prasītā līgumsoda apmēru, proti, vai tas ir samērīgs ar sekām, kuras ir iestājušās līgumsaistību pārkāpšanas rezultātā.

Atsaucoties uz judikatūru, Civillietu tiesu kolēģija vēlas norādīt, ka Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008.gada 14.maija spriedumā (Lietā Nr. SKC – 212) ir izteikta juridiska atziņa, ka līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija. Gadījumos, kad no lietas apstākļiem secināms, ka līgumsods pēc tā apmēra, salīdzinot ar

iespējamajiem pārkāpuma izraisītajiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši vispārējiem sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principiem, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principiem. Vispārējie tiesību principi ir no tiesiskas valsts principa izrietošas vispārpieņemtas pamatnostādnes, galvenie noteikumi, uz kuriem attiecīgā tiesiskā sistēma vai nozare balstās. Vispārējie tiesību principi ir Eiropas Savienības nerakstītās primārās tiesības.

Sakarā ar likuma tieša norādījuma neesamību jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5. pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem.

Kā redzams no lietas materiāliem, tad prasītājs ar 2012.gada 11.jūlija vēstuli ir izmantojis Līguma 4.1.14.punktā noteiktās tiesības un pieprasījis Ls 190`600,86 atmaksu, atmaksas pienākums atbildētājam iestājās no 2012.gada 2.augusta. prasību tiesā iesniedza 2013.gada 18.martā, proti, vairāk kā pēc septiņiem mēnešiem.

Tādejādi tiesa secina, ka pats prasītājs nav izturējies ar pienācīgo rūpību pret naudas atgūšanu. Ar savu bezdarbību prasītājs ir veicinājis nepamatoti augstu līgumsoda aprēķināšanu, līdz ar ko tas neatbilst samērīgumam un taisnīgumam. Šāda līgumsoda aprēķināšana tiesas ieskatā nav savienojams ar Civillikuma 1.pantā nostiprināto principu, kurš pieprasa, lai civiltiesisko attiecību dalībnieki rēķinātos viens ar otru un ņemtu vērā pretējās puses intereses. Tas palīdz novērst gadījumus, kuros civiltiesību subjekti savas tiesības izmanto vai pienākumus izpilda neattaisnojamā veidā, vai neattaisnojamu mērķu sasniegšanai, rīkodamies pēc likuma vai tiesiska darījuma burta, taču pretēji to īstajiem mērķiem. Tāpēc saskaņā ar labas ticības principu personai var tikt liegta subjektīvo tiesību izlietošana vai subjektīvo pienākumu izpilde, ja izrādās, ka otras puses pretējās intereses saskaņā ar likuma mērķi un konkrētās lietas apstākļiem ir atzīstamas par svarīgākām.

Līdz ar to Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka izskatāmajā lietā, lai līgumsoda raksturs pildītu gan sodīšanas, gan zaudējumu atlīdzināšanas funkciju, tas nosakāms Ls 10`000 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Līdz ar to no atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva Ls 3`131,01 latu apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 3,30 apmērā.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz minētajām materiālo tiesību normām un Civilprocesa likuma 93.pantu, 97.pantu, 190-193.pantiem, Civillietu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a :

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no SIA n/a, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu valsts aģentūrai n/a, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, izmaksāto naudas summu Ls 190`600,86 un līgumsodu Ls 10`000 apmērā, bet pavisam Ls 200`600,86 (divsimt tūkstošus sešsimt latus un astoņdesmit sešus santīmus), nosakot termiņu labprātīgai sprieduma izpildei – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīt no SIA n/a, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu valstij tiesas izdevumus Ls 3`134,31 (trīs tūkstoši simt trīsdesmit četrus latus un trīsdesmit vienu santīmu), nosakot termiņu labprātīgai sprieduma izpildei – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Maksājuma apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas kancelejā.

Prasību daļā par līgumsoda Ls 32`313,20 piedziņu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā divdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts un pieejams 2013.gada 23.oktobrī.

Tiesnesis: /paraksts/ M.Sviķis